

HODOWLA W ARMENII I PERSPEKTYWY JEJ ROZWOJU*

Waginak B. Woskanian

Instytut Naukowo-Badawczy Hodowli i Weterynarii w Erewaniu, ZSRR

Na gwiazdzistej mapie Babilonu — jednej z najstarszych w świecie — wśród sześciu krajów widnieje Armenia.

Armenia Radziecka jest jedną z piętnastu republik związkowych, wchodzących w skład ZSRR. Jest ona najbardziej górzystą z republik zakaukaskich i charakteryzuje się wyraźną strefowością pionową.

Jedną z wiodących gałęzi produkcji rolnej jest tu hodowla. Jednakże do chwili objęcia rządów przez władzę radziecką hodowla w Armenii była gałęzią zacofaną, o bardzo niskiej towarowości. W latach władzy radzieckiej równocześnie ze wzrostem ilościowym, zasadniczej poprawie uległa jakość pogłowia. Odnosi się to przede wszystkim do zmiany ras wszystkich gatunków zwierząt użytkowych.

W hodowli bydła drogą długotrwałego i ulepszającego krzyżowania miejscowego niskoprodukcyjnego bydła z rasą szwedzką otrzymano nową rasę brunatną kaukaską.

W przodujących gospodarstwach towarowych średni ciężar krów tej rasy osiąga 500-600 kg, średni roczny udój mleka 3000-4500 kg, zawartość tłuszczu — 3,8-4,0%, białka 3,4-3,5%.

Drogą krzyżowania miejscowego pogłowia owiec rasy mięsnej grubo-wełnistej z cienkowełnistą, wyhodowano rasę średnio-wełnistą, przy zachowaniu miejscowej rasy bułbaskiej dającej wełnę półgrubą, będącą doskonałym surowcem do wyrobu dywanów.

Rasowe pogłowie świń otrzymano głównie drogą krzyżowania matek miejscowej niskoprodukcyjnej rasy z knurami rasy wielkiej białej.

W obecnej 5-latce hodowla w republice będzie rozwijała się drogą szybkiej intensyfikacji i stopniowego jej przechodzenia na produkcję przemysłową. Powstaną wielkie gospodarstwa specjalistyczne nastawione na produkcję mleka, wołowiny, wieprzowiny. Oddano do eksploatacji i buduje się nowe ферmy nastawione na produkcję jaj i brojlerów.

W celu zabezpieczenia dalszego wzrostu produktów zwierzęcych

---

* Streszczenie doniesienia.

równocześnie z intensyfikacją gospodarki łąkowo-pastwiskowej i produkcji polowej poszukuje się nowych dróg rozszerzenia bazy paszowej.

Szczególnie ważny problem przedstawia sprawa białka, obecnie rozpoczyna się budowę fabryki produkującej lizyny. W stadium projektowym znajduje się fabryka mająca produkować koncentraty witaminowo-białkowe.

W przedrewolucyjnej Armenii nie było ani jednego instytutu naukowego zajmującego się hodowlą. W okresie władzy radzieckiej zorganizowano Instytut Zooweterynaryjny oraz Instytut Naukowo-Badawczy Hodowli i Weterynarii, instytuty te prowadzą badania naukowe z zakresu hodowli.

Вагинак Б. Восканян

ЖИВОТНОВОДСТВО СОВЕТСКОЙ АРМЕНИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕГО РАЗВИТИЯ

Резюме

На звездообразной Вавилонской карте — одной из древнейших в мире — среди шести стран мы видим Армению.

Советская Армения — одна из пятнадцати равноправных республик, входящих в состав СССР. Она самая гористая из республик Закавказья и отличается ярко выраженной вертикальной зональностью. В соответствии с условиями горной страны одной из ведущих отраслей сельского хозяйства является животноводство. Однако до установления советской власти в Армении животноводство было отсталой отраслью, имеющей весьма низкую товарность. За годы советской власти наряду с количественным ростом, животноводство в Армении претерпело коренные качественные изменения. Это прежде всего относится к породному преобразованию всех видов продуктивных животных.

В скотоводстве путём продолжительного и целенаправленного скрещивания местного малопродуктивного скота со шведской породой была создана новая „кавказская бурая” порода скота.

В ведущих племенных и передовых товарных хозяйствах средний живой вес коров этой породы составляет 500-600 кг, среднегодовой удой — 3000-4500 кг, содержание жира 3,8-4,0%, белка 3,4-3,5%.

Путём скрещивания местных жирнохвостных грубошерстных пород овец с тонкорунными овцеводство республики было преобразовано в полутонкорунном направлении, при сохранении местной ценной балбасской породы, дающей полугрубую шерсть, являющейся превосходным сырьём для ковроделия.

Породное преобразование свиноводства осуществлялось преимущественно путём скрещивания маток местной малопродуктивной породы с хряками крупной белой породы.

В новой пятилетке (1971-1975 гг.) животноводство в республике будет развиваться по пути ускоренной интенсификации и постепенного перевода его на промышленную основу. Будут сооружаться крупные промышленные комплексы по производству молока, говядины, свинины. Сданы в эксплуатацию и строятся новые фабрики по производству яиц и бройлеров.

Для обеспечения дальнейшего роста производства продуктов животноводства на-

ряду с интенсификацией лугопастбищного хозяйства и полевого кормопроизводства разыскиваются новые пути расширения кормовой базы.

Особую важность представляет проблема белков. В настоящее время завершается строительство завода по производству лизина. Находится в стадии проектирования завод по производству белково-витаминных концентратов.

В дореволюционной Армении не было ни одного научного учреждения по животноводству. В годы советской власти были организованы Ереванский зооветеринарный институт и Армянский научно-исследовательский институт животноводства и ветеринарии, которые ведут развернутые научные исследования по животноводству, кормопроизводству, ветеринарии и многим отраслям биологической науки и разрабатываются в теоретическом и народнохозяйственном отношении важные проблемы.

Waginak B. Woskanian

ANIMAL HUSBANDRY IN ARMENIA AND THE PERSPECTIVES OF ITS DEVELOPMENT

Summary

On the starry map of Babylon — one of the oldest maps in the world — Armenia may be seen among six countries.

Soviet Armenia is one of the fifteen united republics forming the USSR. It is the most mountainous among the Transcaucasian republics and it is characteristic by a distinctly visible vertical zonation.

In accord with the conditions found in mountain lands, animal husbandry is one of the leading branches of agricultural economy. However, until the government of Armenia was taken over by the Soviet authorities this was a very conservative branch of very low productivity. In the years of the Soviet rule with a quantitative increase the quality of animals radically changed. This above all concerns the change of races of all farm animals.

In breeding cattle through long-term and improving crossing of the local cattle of low productivity with a Swedish race, a new „brown Caucasian” race was obtained. In the best marketing farms the mean weight of cows is 500-600 kg, the mean yearly milk production 3,000-4,500 kg, the content of fat in milk 3.8-4.0 per cent, that of protein 3.4-3.5 per cent.

By crossing the local fleshy sheep of coarse wool with a fine-wool race a medium-wool race was obtained, while the local Bulbas sheep was kept up as it gives medium-thick wool excellently suited for carpet production.

A good race of pigs was obtained chiefly by crossing sows of the local low-productive race with boars of the Large White race.

During the present five-year period (1971-1975) animal husbandry will develop by rapid intensification and gradual transition to industrial production. Large specialized farms will be formed to produce milk, beef, or pork. New farms directed for the production of eggs and broiler chickens already work or are in construction.

To ensure further increases in animal production together with the intensification of grassland management and field production of fodder, new ways of obtaining larger supplies of fodder are sought for. The protein problem seems especially important. At present the construction of a factory producing lysins has begun. Another factory for the production of vitamin-protein concentrates is being projected.

Before the Revolution in Armenia there was no one scientific institute for animal husbandry. Under Soviet rule the Zoo-Veterinarian Institute in Erevan and the Armenian Institute of Breeding and Veterinary Science were organized and conducted scientific investigations on animal husbandry, fodder production, veterinary science, and other branches of biology; they have worked on practical as well as theoretical problems in this range.